

FI A DISCIPLINEI ANUL IV

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babe -Bolyai” din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodox
1.3 Departamentul	Teologie Ortodox
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licen
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie Ortodox Pastoral

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei				Sensul eshatologic al creației. Taina creației în dialog cu teologia și gândirea contemporană			
2.2 Titularul activităților de curs				Pr. prof. univ. dr. Valer Bel, belteol@gmail.com			
2.3 Titularul activităților de seminar				Pr. lect. univ. dr. Grigore Dinu Moșu, grigoredinumosh@yahoo.com			
2.4 Anul de studiu	IV	2.5 Semestrul	8	2.6. Tipul de evaluare	ES	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	48	Din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					22
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătirea seminariilor/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					8
Examinări					7
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual					77
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Numărul de credite					5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Promovarea cursului „Dogmatică I: Dumnezeu și creația”
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Cunoașterea noțiunilor generale despre Dumnezeu, creația și antropologie

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Frecvențarea cursului în proporție de 70% Studentii se vor prezenta la cursuri și seminariile cu telefoanele mobile închise
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Termenul predării și susținerii lucrării de seminar este stabilit de titular de comun acord cu studentii. Nu se acceptă cererile de amânare decât pe motive obiectiv întemeiate. Nu sunt acceptate lucrările care nu sunt elaborate în conformitate cu exigențele și metodologia de elaborare și expunere a unei lucrări științifice (studierea temei pe baza bibliografiei indicate și expunerea cu respectarea metodologiei citării).

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Să cunoască terminologia de specialitate utilizată în Teologia fundamentală și dogmatică; • Să demonstreze capacitatea de folosire adecvată a noțiunilor de Teologia fundamentală și dogmatică; • Să își formeze capacitatea de predare a învățurii creștine despre creație, antropologie și a principiilor dialogului teologiei cu știința; • Să își formeze capacitatea de contraargumentare și de susținere a dreptei credințe față de curentele care contravin învățurii creștine despre creație și antropologie; • Să dezvolte deprinderi de utilizare corectă a raunii în explicarea și predarea conținuturilor credinței; • Să identifice și să aleagă metodele optime de predare și transmitere a învățurii de credință.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Să demonstreze preocuparea pentru perfecționarea rezultatelor activității profesionale prin asumarea de roluri într-o echipă multidisciplinară de muncă; • Să asume implicarea în activități de cercetare, cum ar fi: documentarea, elaborarea unor sinteze bibliografice adecvate, eventual a unor referate și articole de specialitate; • Să participe la proiecte, având caracter științific și să demonstreze capacitatea de a identifica oportunități pentru propria formare profesională în viitor.

7. Obiectivele disciplinei (reie îndin grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	* În alegerea și însușirea principiilor fundamentale ale Tainei creației și a posibilității dialogului teologiei cu știința și gândirea contemporană
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • În alegerea și însușirea noțiunilor despre solidaritatea omului cu lumea; lumea ca dar al lui Dumnezeu; • În alegerea și însușirea noțiunilor despre raționalitatea creației; virtualitățile alternative ale raportului omului cu lumea și a factorilor care actualizează virtualitățile multiple și alternative ale lumii; • În alegerea și însușirea noțiunilor despre constituția psiho-fizică a omului; misterul ființei umane; omul chip al lui Dumnezeu, chip al lui Hristos, dezvoltat prin Duhul Sfânt; • În alegerea și însușirea noțiunilor despre ambivalența stării primordiale a omului, a paradoxului libertății și a distorsionării chipului lui Dumnezeu în om prin păcat, a caracterului ambiguu, contradictoriu și ambiguu al stării create a omului; • În alegerea curentului creaționist și evoluționist și a sensului eshatologic al creației; • În însușirea principiilor dialogului dintre teologie și știință, în perspectivă teologică ortodoxă.

8. Coninuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observa ii
1.Crearea lumii v zute i a omului în general; lumea ca dar al lui Dumnezeu		
2.Lumea, oper ra ional a lui Dumnezeu în progres continuu spre sensuri tot mai înalte ale ei	Prelegere, dezbatere i discu ie colectiv	1 prelegere
3. Virtualit ile alternative ale raportului omului cu lumea	Prelegere, dezbatere i discu ie colectiv	1 prelegere
4. Factorii care actualizeaz virtualit ile multiple i alternative ale lumii	Prelegere, dezbatere i discu ie colectiv	1 prelegere
5. Constitu ia omului	Prelegere, dezbatere i discu ie colectiv	1 prelegere
6. Omul, creat printr-un act special al lui Dumnezeu	Prelegere, dezbatere i discu ie colectiv	1 prelegere
7. Misterul negr it al fiin ei umane – omul chip al lui Dumnezeu, chip al lui Hristos dezvoltat prin Duhul S u	Prelegere, dezbatere i discu ie colectiv	1 prelegere
8. Starea primordial : paradoxul libert ii i ambivalen a incoruptibilit ii i nemuririi	Prelegere, dezbatere i discu ie colectiv	1 prelegere
9. C derea protop rin ilor i distorsionarea chipului lui Dumnezeu în om, în raport cu Dumnezeu, cu sine însu i i cu lumea; Caracterul ambiguu, contradictoriu i am gitor al st rii c zute a omului	Prelegere, dezbatere i discu ie colectiv	1 prelegere
10. Crea ie, crea ionism i evolu ionism	Prelegere, dezbatere i discu ie colectiv	1 prelegere
11. Sensul eshatologic al crea iei	Prelegere, dezbatere i discu ie colectiv	1 prelegere
12. Revela ia lui Dumnezeu în crea ie ca baz a credin ei naturale i a sensului existen ei	Prelegere, dezbatere i discu ie colectiv	1 prelegere
13. Dialogul dintre teologie i tiin – patru pozi ii	Prelegere, dezbatere i discu ie colectiv	1 prelegere
14. Repere ale gnoseologiei patristice asumate în dialogul dintre teologie i tiin a actual	Prelegere, dezbatere i discu ie colectiv	1 prelegere

Bibliografie

Patristic

- 1.Sfântul Vasile cel Mare, *Omilii la Hexaemeron*, PSB, 17
2. Sfântul Ioan Gur de Aur, *Omilii la Facere*, PSB 21, PSB 22
3. Sfântul Grigoriu de Nyssa, *Despre facerea Omului*, PSB 30

Contemporan

1. Valer Bel, *Raionalitatea creației și responsabilitatea omului*, în *Medicina și Biserica*, nr. V, Ed. Rena terea, Cluj-Napoca, 2007, pp.91-97
2. Valer Bel, *Omul colaborator cu Dumnezeu în cadrul creației*, în *Medicina și Biserica*, nr. IV, Ed. Rena terea, Cluj-Napoca, 2006
3. Doru Costache, *Irelevance a controversei creaționism vs evoluționism pentru tradiția Bisericii Ortodoxe. Deconstrucție logică și teologică a unui mit modern*, în *Noua reprezentare a lumii. Studii interdisciplinare*, nr.3, Ed. XXI: Eonul dogmatic, București, 2004
4. Doru Costache, *Între Alfa și Omega – spre o teologie ortodoxă a creației*, în *Tabor*, iulie, 2007, pp.35-42
5. Jean Guittou, *Dumnezeu și timp*, Ed. Harisma, București, 1996
6. John F. Haught, *Timp și religie de la conflict la dialog*, Ed. XXI: Eonul dogmatic, București, 2002
7. Alexandros Kalomiros, *Sfinții și despre originile cosmosului și a omului*, Ed. Deisis, Sibiu
8. R. Zvan Ionescu, Adrian Lemeni, *Teologie ortodoxă și timp*, Ed. IBMBOR, București 2006
9. Adrian Lemeni, *Sensul eshatologic al creației*, Ed. ASAB, București, 2004
10. Basarab Nicolescu, Magda Stavinschi, *Timp și religie – antagonism sau complementaritate*, Ed. XXI: Eonul dogmatic, București, 2002
11. Dumitru Popescu, *Introducere în Dogmatica Ortodoxă*, Ed. Libra, București, 1997
12. Dumitru Popescu, *Ortodoxie și contemporaneitate*, Ed. Diogene, București, 1996
13. Dumitru Popescu, *Isus Hristos Pantocrator*, Ed. IBMBOR, București, 2005
14. Serafim Rose, *Cartea Facerii. Crearea lumii și omul începuturilor*, Ed. Sofia, București, 2001
15. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 1 și 3, Ed. IBMBOR, București, 1978, 1997, 2003, 2010.
16. Dumitru Stăniloae, *Sfânta Treime sau la început a fost iubirea*, Ed. IBMBOR, București

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Crearea lumii și a omului în general; lumea ca dar al lui Dumnezeu – aprofundarea temei în baza bibliografiei principale și suplimentare	expozitiv, discuție colectivă, fișe de lucru	1 seminar
2. Lumea, operațională a lui Dumnezeu în progres continuu spre sensuri tot mai înalte ale ei	expozitiv, discuție colectivă, fișe de lucru	1 seminar
3. Virtualitățile alternative ale raportului omului cu lumea	expozitiv, discuție colectivă, fișe de lucru	1 seminar
4. Factorii care actualizează virtualitățile multiple și alternative ale lumii	expozitiv, discuție colectivă, fișe de lucru	1 seminar
5. Constituția omului - comparație între om și înger - dihotomism sau trihotomism?	expozitiv, discuție colectivă, fișe de lucru	1 seminar
6. Omul, creat printr-un act special al lui Dumnezeu	expozitiv, discuție colectivă, fișe de lucru	1 seminar
7. Misterul negrității umane – omul chip al lui Dumnezeu, chip al lui Hristos dezvoltat prin Duhul Sfânt	expozitiv, discuție colectivă, fișe de lucru	1 seminar
8. Starea primordială: paradoxul libertății și ambivalența incoruptibilității și nemuririi	expozitiv, discuție colectivă, fișe de lucru	1 seminar
9. Căderea protoparadizului și distorsionarea chipului lui Dumnezeu în om; Caracterul ambiguu, contradictoriu și ambigiu al stărilor zute a omului. Evaluarea teoriilor existente cu privire la	expozitiv, discuție colectivă, fișe de lucru	1 seminar

transmiterea p catului str mo esc		
10. Dialogul dintre teologie i tiin – patru pozi ii	expoziiv , discu ie colectiv , fi de lucru	1 seminar
11. Crea ie, crea ionism i evolu ionism - confruntarea modelelor existente cu inv țătura Bisericii a) crea ionismul „pământului tânăr” b) crea ionismul „pământului bătrân” c) modelul „intelligent design” c) evolu ionismul teist d) deismul e) evolu ionismul ateu	expoziiv , discu ie colectiv , fi de lucru	3 seminarii
12. Sensul eshatologic al crea iei	expoziiv , discu ie colectiv , fi de lucru	1 seminar

Bibliografie suplimentar :

1. Panayotis Nellas, *Omul - animal îndumnezeit. Perspective pentru o antropologie ortodox* , trad. diac. Ioan I. Ica jr., Editura Deisis, Sibiu, 2002.
2. Ioannis Romanides, *Dogmatica patristic ortodox . O expunere concis* , trad. Dragos Dasca, Editura Ecclesiast, Sibiu, 2011.
3. John Romanides, *The Ancestral Sin*, translation with an Introduction by George S. Gabriel, Zephyr, Ridgewood, 2008.
4. Hilarion Alfeyev, *Le Mystère de la foi, Introduction à la théologie dogmatique orthodoxe*, traduit du russe par Michel Evdokimov, Editions du Cerf, Paris, 2001.
5. John D. Zizioulas, *Lectures in Christian Dogmatics*, T&T Clark, London, 2008
6. Alexei Nesteruk, *Universul în comuniune - C tre o sintez neopatristic a teologiei i tiin ei*, trad. Mihai Silviu Chiril , Editura Curtea Veche, Colectia Știință și Religie, București, 2009.
7. Francis S. Collins, *Limbajul lui Dumnezeu. Un om de știință aduce dovezi în sprijinul credinței*, trad. Silvia Palade, Editura Curtea Veche, Bucure ti, 2009.
8. Ian G. Barbour, *Când tiin a întâlne te religia. Adversare, str ine sau partener?*, trad. Victor Godeanu, Editura Curtea Veche, Bucure ti, 2006.
9. Denis Alexander, *Crea ie sau evolu ie. Trebuie să alegem?*, Editura Curtea Veche, Bucure ti, 2009.

9. Coroborarea con inuturilor disciplinei cu a tept rile reprezentan ilor comunit ii epistemice, asocia iilor profesionale i angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Con inuturile unit ilor de inv are au fost elaborate în urma consult rii speciali tilor pe disciplin din facult ile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egal m sur , au fost luate în calcul a tept rile principalilor angajatori ai absolven ilor acestei specializ ri: structurile eclesiale, structurile de asisten social , structurile din domeniul educa ional.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota final
----------------	---------------------------	-------------------------	-----------------------------

10.4 Curs	<p>- Cunoa terea sistemului Teologiei dogmatice i fundamentale, însu irea i utilizarea registrului terminologic i conceptual propriu disciplinei;</p> <p>-Atingerea obiectivelor specifice formulate la punctul 7.2 din fi a disciplinei;</p>	Examen oral, condi ionat de predarea i sus inerea lucr rilor de seminar.	80%
10.5 Seminar/laborator	<p>- În elegerea i însu irea problematicii tratatate la curs i seminar;</p> <p>- Capacitatea de integrare într-un discurs propriu a informa iilor i conceptelor asimilate;</p> <p>- Flexibilitatea în elaborarea lucr rilor/ eseurilor tematice propuse, care reflect o bun cunoa tere a informa iilor, precum i capacitatea de valorificare a lor în varii moduri.</p>	Elaborarea i sus inerea unei lucr ri de seminar, repartizate de titularul activit ilor de seminar, la data stabilit , din cursul semestrului i predarea acesteia în seminarul din penultima s pt mân de activitate didactic .	20%
10.6 Standard minim de performan			
<ul style="list-style-type: none"> • În elegerea i însu irea no iunilor despre solidaritatea omului cu lumea; lumea ca dar al lui Dumnezeu; • În elegerea i însu irea no iunilor despre ra ionalitatea crea iei; virtualit ile alternative ale raportului omului cu lumea i a factorilor care actualizeaz virtualit ile multiple i alternative ale lumii; • În elegerea i însu irea no iunilor despre comstitu ia psiho-fizic a omului; misterul fiin ei umane; omul chip al lui Dumnezeu, chip al lui Hristos, dezvoltat prin Duhul S u; • În elegerea i însu irea no iunilor despre ambivalen a st rii promordiale a omului, a paradoxului libert ii i a distorsion rii chipului lui Dumnezeu în om prin p cat, a caracterului ambiguu, contradictoriu i am gitor a st rii c zute a omului; • În elegerea curentului crea ionist i evolu ionist i a sensului eshatologic al crea iei; <p>Însu irea principiilor dialogului dintre teologie i tiin , în perspectiv teologic ortodox .</p>			
<p>Data complet rii septembrie 2013</p> <p>Data aviz rii în departament</p>	<p>Semn tura titularului de curs Pr.prof.dr.Valer Bel</p> <p>Semn tura directorului de departament Pr.prof.dr. tefan Iloaie</p>	<p>Semn tura titularului de seminar Pr.lect.dr.Grigore-Dinu Mo</p>	